

**СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕХНОЛОГІЇ ПОБУДОВИ ЗАХИЩЕНИХ
КОМП'ЮТЕРНИХ СИСТЕМ»
ЧАСТИНА 1**

Ступінь вищої освіти – Магістр
Спеціальність 123 – КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ
Освітня програма «Комп'ютерні системи і мережі»
Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу

Лахно Валерій Анатолійович, д.т.н., професор
([портфоліо](#))

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Кафедра комп'ютерних систем, мереж та кібербезпеки
корпус. 15, к. 207, тел. 0445278724

e-mail lva964@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

ЕНК (1 семестр) <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4571>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачає вивчення теоретичних основ проблеми зберігання, передачі, перетворення, закриття та відновлення інформації в організаціях і на підприємствах різних напрямків діяльності та різних форм власності, способів захисту від несанкціонованого доступу до інформації. Вивчаються методологічні, організаційні та наукові основи розробки апаратно-програмних засобів і систем збору та захисту інформації (ЗІ), забезпечення інформаційної безпеки процесів опрацювання, зберігання та поширення інформації в інформаційно-комунікаційних мережах з урахуванням сучасного стану та прогнозу розвитку методів, систем і засобів здійснення погроз з боку потенційних порушників.

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі комп'ютерної інженерії або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду загальних та фахових компетентностей:

ЗК1. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК3. Здатність проектувати комп'ютерні системи та мережі з урахуванням цілей, обмежень, технічних, економічних та правових аспектів.

СК8. Здатність забезпечувати якість продуктів і сервісів інформаційних технологій на протязі їх життєвого циклу.

СК9. Здатність представляти результати власних досліджень та/або розробок у вигляді презентацій, науково-технічних звітів, статей і доповідей на науково-технічних конференціях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент набуде певні програмні результати, а саме

ПРН3. Будувати та досліджувати моделі комп'ютерних систем і мереж, оцінювати їх адекватність, визначати межі застосовності.

ПРН5. Розробляти і реалізовувати проекти у сфері комп'ютерної інженерії та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням інженерних, соціальних, економічних, правових та інших аспектів.

Зробимо курс корисним для вас. Якщо ви будете наполегливо працювати і докладати особливих зусиль, щоб не відставати від теоретичного та практичного матеріалу, ви отримаєте винагороду – як в короткостроковій перспективі, так і в набутті фахових компетентностей. Будь-ласка, широко використовуйте аудиторні заняття, відеоінструкції на ЕНК, вебінари, щоб переконатися, що рухаєтесь за графіком навчання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Годин и (лекції/ Лаб.)	Результати навчання	Завдання	Оцінюван ня
1 семестр				
Модуль 1. Механізми реалізації послуг безпеки.				
Тема 1. Властивості інформації з точки зору проблематики її захисту.	2/0	Вміти застосовувати теоретичні знання та практичні навички для розв'язування задач аналізу та синтезу захищених ІКС, КМ та ІоТ систем, зокрема, для агропромислового комплексу країни.	Опитування.	
Тема 2. Ризики порушення політики інформаційної безпеки. Вимоги щодо безпеки системи, ризики безпеки.	3/4	Вміти здійснювати формалізований опис політик інформаційної безпеки для об'єктів захисту.	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 3. Механізми реалізації послуг безпеки.	4/4	Вміти розробляти програмне забезпечення для систем захисту інформації та ІоТ систем, мобільних систем, використовуючи сучасні технології програмування. Вміти аналізувати ПЗ з точки зору безпеки його використання в ІКС.	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 4. Поняття загрози інформації.	2/4	Вміти розробляти моделі загроз та порушника. Вміти здійснювати оцінювання можливості реалізації потенційних загроз інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних системах та ефективності використання комплексів засобів захисту в умовах реалізації загроз різних класів.	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 5. Політика інформаційної безпеки. Аналіз моделей безпеки ІКС. Загальні моделі ІБ.	2/2	Вміти забезпечувати неперервність бізнесу згідно встановленої політики інформаційної та/або кібербезпеки.	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 6. Аналіз безпеки програмного забезпечення.	3/2	Вміти забезпечувати функціонування спеціального програмного забезпечення, щодо захисту інформації від руйнуючих програмних впливів, руйнуючих кодів в інформаційно-телекомунікаційних системах.	Захист лабораторної роботи.	10
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК	30
Модуль 2. Моделювання та аналіз безпеки об'єктів кіберзахисту.				
Тема 7. Модель архітектури безпеки КС.	2/2	Вміти забезпечувати процеси захисту та функціонування інформаційно-телекомунікаційних (автоматизованих) систем на основі практик, навичок та знань, щодо структурних (структурно-логічних)	Захист лабораторної роботи.	10

		схем, топології мережі, сучасних архітектур та моделей захисту електронних інформаційних ресурсів з відображенням взаємозв'язків та інформаційних потоків, процесів для внутрішніх і віддалених компонент.		
Тема 8. Методи захисту інформації в КС.	2/2	Вміти застосовувати теорії, методи та засоби захисту для забезпечення безпеки інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 9. Задачі управління процедурами ідентифікації, автентифікації, авторизації процесів і користувачів в КС згідно встановленої політики інформаційної і/або кібербезпеки.	2/2	Вміти вирішувати задачі управління процедурами ідентифікації, автентифікації, авторизації процесів і користувачів в інформаційно-телекомунікаційних системах згідно встановленої політики інформаційної і/або кібербезпеки	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 10. Криптографічний захист інформації (Ч1).	4/4	Вміти вирішувати задачі захисту інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних системах з використанням сучасних методів та засобів криптографічного захисту інформації.	Захист лабораторної роботи.	10
Тема 11. Криптографічний захист інформації (Ч2).	4/4	Вміти вирішувати задачі захисту інформації, що обробляється в інформаційно-телекомунікаційних системах з використанням сучасних методів та засобів криптографічного захисту інформації.	Захист лабораторної роботи.	10
Модульний контроль			Підсумковий тест в ЕНК.	30
Всього за 1 семестр				70
Екзамен			Тест, теоретичні питання, задача	30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Дедлайни визначені в ЕНК. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час самостійних робіт, тестування та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Методи та засоби захисту інформації [Навчальний посібник] / В.А. Лахно, Є.В. Васіліу, В.М. Гладких, В.М. Домрачев, Н.М. Сивкова. – К. : ЦП «Компринт» О.В., 2020. – 444 с
2. Кузнецов О. О. Захист інформації в інформаційних системах. Методи традиційної криптографії / О.О. Кузнецов, С.П. Євсєєв, О.Г. Король. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2010. – 316 с.
3. Браїловський М.М. Захист інформації у банківській діяльності / М.М. Браїловський, Г.П. Лазарєв, В.О. Хорошко. – К.: ТОВ “ПоліграфКонсалтинг”, 2010. – 216 с.
4. Проектування комплексних систем захисту інформації. Підручник / В. О. Хорошко, І. М. Павлов, Ю. Я. Бобало, В. Б. Дудикевич, І. Р. Опірський, Л. Т. Пархуць. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 320 с.
5. Технології захисту інформації : навчальний посібник / С. Е. Остапов, С. П. Євсєєв, О. Г. Король. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 476 с. (Укр. мов.).
6. Сагун А.В., Лахно В.А., Бобков В.Б., Касаткін Д.Ю., Хайдуров В.В. навчальний посібник «Спеціалізовані комп'ютери» / А.В.Сагун, В.А.Лахно, В.Б.Бобков, Д.Ю.Касаткін, В.В.Хайдуров // НУБіП України, - Київ, Видавничий центр Компринт 2021, 24 у.д.а.
7. Кузнецов О.О. Захист інформації в інформаційних системах / О. О. Кузнецов, С. П. Євсєєв, О. Г. Король. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 510 с.